

Program, ſaaledes at Sagen fremſtilles i ſin Helhed, og ſaa vil man dog, at alle diſſe talloſe Spørgsmaal ikke alene ſkulle forhandles for ſig, men forbindes — ſaaledes ſom det er udtalt af Ordføreren for Hovedforſlaget — med en anden Sag, ſom er en hel Hovedſag for ſig, nemlig den høiere Underviſning, det lærde Skoleveſen og Realkoleveſenet ſamt alle de Spørgsmaal, ſom for Reſten have foranlediget et ſaa intereſſant Foredrag idag, og ſom aareviſ have optaget Rigsdagens Tid. Saa ſkal det endda deſuden maatte forenes — ialtfald er det ikke udelukket — med et ſaadant Spørgsmaal, ſom i ſig ſelv indeholder en uhyre ſtor Opgave, nemlig den om Kvindens Afgang og øvrige Forhold til denne Underviſning! Hvem maa ſaa ikke deſuden give den høitærede Underviſningsminiſter Ret i — ſaavidt jeg hukker, var det ham, der udtalte det, — at det er overordentlig vanſteligt at hugge Stoffet ſaaledes over og ſige: Almueſtoleunderviſningen tage vi ikke med? Et af de Spørgsmaal, ſom er oppe, er jo f. Ex. det, om der ikke bør være en ſaadan Forbindelse tilſtede, mellem de forſkjellige Trin af Underviſningen, at den ene gaar over i og griber ind i den anden paa en organiſt Maade. Skulde man altsaa komme til det Reſultat, at dette maa tages med under Løsningen af Spørgsmaalet om den høiere Underviſnings Emner, ſaa maatte man jo komme til at tage hele Underviſningsſagen med. Dette er et ſtort Program, maatte det ſtørſt, ſom kan ſtilles op i et Land, men jeg tror ikke, at den rette Maade at løſe det paa er den at nedſætte et Udvalg paa 11 Medlemmer her i Folkethinget. Naar Programmet ſkal have et ſaadant Omfang, ſaa tror jeg ikke, at Folkethinget har Kræfter til at løſe det. Jeg tror ikke, at Folkethinget kan løſe det i en Marcke, end ſige da, at det kan tænke paa at løſe det i Løbet af en Sæſſion. Derfor tror jeg heller ikke, at denne Wei er praktiſt med Henſyn til det Maal, ſom kan tænkes at blive naaet. Jeg tror ikke, at denne Forhandling har frembudt ſaamange Antydninger af virkelig praktiſte og mulige Reforme paa Univerſitetets Omraade, at man ſkulde kunne gjøre ſig den Illuſion, at der ſærlig for Univerſitetets Vedkommende, og naar man tog Spørgsmaalet i dette Omfang, vilde kunne naas et Maal let og hurtigt i den Tid, ſom der ſtilles til Raadighed. Det er jo ikke nok med nogle ganſke almindelige Antydninger af dets Lanter om, at der maatte være Et eller Andet at reformere paa. Saa barnlig naiv er man jo ikke, at man tror, at det at underſøge, om der ikke maatte være Noget at reformere, er nok til derpaa at bygge et Reformprogram. Vel har jeg under Forhandlingerne hørt endel ganſke utvilsomme Sandheder, men diſſe Sandheder kunne ikke opſtilles ſom Reformprogram, thi de ere ſaa ſelvſøgelige, at de ikke nogenſinde have kunnet miſtkjendes ved Univerſitetet. Jeg betragter

det ſaaledes ſom en ſelvſøgelig Sandhed, at den lægevidenſtabelige Underviſning i en væſentlig Grad maa ſtøtte ſig til og hvile paa den kliniſke Underviſning, men naar dette her fremſættes ſom noget Nyt, ſom et Reformprogram, ſaa vil jeg ſpørge, om man da tror, at de danſke lægevidenſtabelige Profefſorer og de danſke Læger nogenſinde have kunnet ſtaa paa det Standpunkt, at de ikke havde den Mening, at den lægevidenſtabelige Underviſning maatte hvile derpaa? Jeg ſkal her tilføje, at Univerſitetet jo er gaaet langt videre end til dette Standpunkt, idet man i Løbet af de ſidſte 14 a 15 Aar har indſet, at det ikke var nok med den kliniſke Underviſning, men at Lægevidenſkaben, for at følge med Nutidens Udvikling og Nutidens Krav, maatte have ſaa at ſige ſin anden Grund i Naturvidenſkaberne, og at den exakte Tilegnelse, navnlig af Anatomi og Fyſik, ikke kunde finde Sted uden en grundig Kundſkab i Naturvidenſkaberne. Derfor var det ogſaa et Fremſkridt dengang, da den lægevidenſtabelige Forberedelsexamen — ſom populært gaar under et andet Navn, hvilket jeg dog ikke ſkal nævne, da jeg ikke betragter det ſom et heldigt Navn for en academiſk Examen — blev reformeret ſaaledes, ſom den nu er. Naar man nu vilde gaa tilbage dertil — hvilket jeg da ikke vilde kalde en Reform, men en Reaction i Løvgivningen — og ſige, at Zoologi, Botanik og Fyſik ſkulde afſtaffes ved den lægevidenſtabelige Examen, ſaa vilde vor Lægevidenſkab derved komme til at ſtaa paa et Trin i Udviklingen, ſom var langt tilbage for det Trin, den nu har naaet, og langt tilbage for det Trin, ſom man har naaet i andre Lande. Saaledes ſom det nu er, tror jeg, at den lægevidenſtabelige Underviſning hos os kan glæde ſig ved en fuld og uſtrømt Anerkjendelse fra andre Lande af, at den er om trent ligesaa god ſom den beſte Underviſning andre Steder, og af, at den med de forholdsvis ringe Midler, ſom ſtaa til dens Raadighed, har løſt det Problem, hvorledes den lægevidenſtabelige Underviſning ſkal være. Ganſte viſt mangler der Noget, men er der Noget, ſom det lægevidenſtabelige Fakultet har ſøgt at arbejde paa og har tvoret og kjæmpet for, ſaa er det netop paa at ſkaffe det Manglende tilveie, og dertil hører — ikke alle, men viſe — ſpecielle Fags Optagelse. I den Henseende frembyder det foreliggende Forſlag ikke nogen tilſtrækkelig Forklaring. Grunden, hvorfor jeg ikke tror, at det kan tænkes, at vi her kunne naae et praktiſt Maal i et ſaadant Omfang, er den, at der, efter hvad jeg har hørt, er grundig Uenighed tilſtede imellem de forſkjellige Sider af Salen med Henſyn til, hvad Univerſitetets Maal egentlig er, og naar man ikke kan blive enig om dette Grundlag, eller naar man vil ſøge at overlapſtre de Uenigheder, ſom ere tilſtede, paa mere eller mindre overladiſt Maade, ſaa tror jeg, at man hverken